

ประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบเน้น
ประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์
สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
Effectiveness of Experiential Health Education Instruction
Model to Promote Media Literacy regarding Health Products
on Internet for High School Students

สุกัญญา อูทามอนตรี*

Sukanya Authamontree

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบเน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รวมจำนวน 76 คนทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 38 คนและกลุ่มเปรียบเทียบ จำนวน 38 คน กลุ่มทดลองเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบเน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 50 นาที ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบเรียนโดยการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบปกติที่โรงเรียนจัดให้

* อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ (Pairs Samples Test และ Independent Samples Test)

ผลการวิจัยพบว่าภายหลังการเรียนนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้และความตระหนักรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตแตกต่างจากก่อนเรียน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และภายหลังการเรียนนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ความตระหนักรู้ และการปฏิบัติในเรื่องการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตสูงกว่านักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Abstract

The purpose of this quasi experimental research was to examine the effectiveness of experiential health education instruction model to promote media literacy regarding health products on internet for high school students, Kasetsart University Laboratory School Center for Education Research and Development. Seventy-six students of the Mathayomsuksa 4 were selected by random sampling method to be subjects in this study. The subjects were randomly assigned to an experimental group and a comparison group equally. The experimental group participated in experiential health education instruction model to promote media literacy regarding health products on internet for high school students 50 minutes for 4 weeks. While the comparison group participated in regular health education classes for 4 weeks as well. Data was collected by questionnaires developed by the researcher. Data analysis was made for frequency, percentage,

arithmetic mean, standard deviation, Pairs Samples t-test and Independent Samples t-test

The results were found as follows: After the experimental group participated in the health education model, the experimental group significantly had higher knowledge and attitude scores than baseline at a .05 statistical significant level. However, there were no significant different found in practice scores at a .05 statistical significant level. The results also found that after the experimental group participated in the health education model, the experimental group had higher knowledge, attitude and practice scores than those in the comparison group at a .05 statistical significant level.

1. บทนำ

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้บุคคลสามารถเปิดรับความรู้ และข่าวสารได้จากสื่อต่างๆ ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ สื่อสิ่งพิมพ์ เกม คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงคนทั่วโลกได้ง่ายกว่าสื่ออื่นๆ เนื่องจากเปิดกว้าง ปราศจากสิ่งกีดขวางในเรื่องของเวลา สถานที่ หรือพรมแดน เห็นทั้งภาพและได้ยินทั้งเสียง ดึงดูดใจมากกว่าสื่ออื่นๆ จากรายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2551 ระบุว่าประเทศไทยมีผู้ใช้คอมพิวเตอร์ 17 ล้านคน มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 11 ล้านคน และเป็นผู้ชายและผู้หญิงเท่าๆ กันในกลุ่มอายุ 15-24 ปี ใช้คอมพิวเตอร์ ร้อยละ 54.7 ใช้อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 44.6 และจากรายงานการสำรวจเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2551 ผลการสำรวจเด็กและเยาวชนอายุ 5-24 ปี พบว่า เด็กและเยาวชน จำนวน 20.2 ล้านคน มีอัตราการใช้คอมพิวเตอร์ ร้อยละ 55.6 หากพิจารณาเป็นกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มเด็กอายุ 11-17 ปี มีอัตราการใช้สูงที่สุด ร้อยละ 82.6 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2552)

ในการเสนอข้อมูลข่าวสารทางสื่ออินเทอร์เน็ตนั้น พบว่ามีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้ ความตระหนักรู้ และการปฏิบัติของประชาชน โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งวัยรุ่น อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่มีบทบาทต่อพฤติกรรมการบริโภคของวัยรุ่น ในปัจจุบันผู้ผลิตได้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางในการโฆษณาผลิตภัณฑ์ต่างๆ มากมายรวมทั้งผลิตภัณฑ์สุขภาพ ทำให้พฤติกรรมการบริโภคของวัยรุ่นเปลี่ยนไป ทั้งด้านความคิด ค่านิยม และพฤติกรรมการบริโภค การถูกชักจูงเกิดขึ้นได้ง่าย ผู้ผลิตจึงต้องจัดกิจกรรมทางการตลาดรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะการโฆษณา ที่หวังให้ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่ออย่างเข้มข้นที่สินค้าเหล่านั้นใช้จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการขายสินค้าแก่เด็กและเยาวชน การรับข้อมูลข่าวสารการโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ต โดยขาดความรู้เท่าทันจึงส่งผลกระทบต่อสุขภาพในทุกด้านของวัยรุ่น

จากรายงานการตรวจจับคดีโฆษณาสรรพคุณเกินจริง ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา พบว่ามีจำนวนคดีจากเดิม ในปี 2551 จำนวน 160 คดี เพิ่มขึ้นเป็น 237 คดี ในปี 2554 และตั้งแต่เดือนมกราคม 2552 ถึงเดือนกรกฎาคม 2553 สำนักคณะกรรมการอาหารและยา ได้จับกุมยาที่โฆษณาเกินจริงทางอินเทอร์เน็ต และปิดเว็บไซต์ที่มีโฆษณาเกินจริง 62 เว็บไซต์ รวม 719 URL และปิดเว็บบอร์ด ฟรีเว็บ 155 เว็บไซต์ รวม 349 URL (ชนัญญา ภาณุจนะจิตรา, 2554) คำโฆษณาเหล่านี้จะไม่สามารถเข้าถึงประชาชนได้เลย หากไม่มี “สื่อ” การเติบโตของอินเทอร์เน็ต เคเบิลทีวี ทีวีดาวเทียมและวิทยุชุมชน เป็นช่องทางหนึ่งที่ทำให้การโฆษณาสินค้าและบริการ สุขภาพเกินจริงแพร่อย่างรวดเร็ว

“การรู้เท่าทันสื่อ” เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันตนเองเพื่อเป็นผู้บริโภคที่ไม่เชื่ออะไรง่ายๆ ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสื่อ มีความกระตือรือร้น แสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม ตั้งคำถามวิพากษ์วิจารณ์ และคิดเชิงวิเคราะห์โดยใช้ปัญญา ซึ่งต้องผ่านการฝึกฝนและลงมือปฏิบัติการณ์ด้วยตัวของผู้บริโภคสื่อทุกคน เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้เท่าทันสื่อ (พรทิพย์ เย็นจะบก, 2552) จึงทำให้ภาครัฐ

ภาคเครือข่ายด้านสุขภาวะหลายองค์กร และแผนงานสื่อสร้างสุขภาวะเยาวชน เห็นความสำคัญของการเรียนรู้เท่าทันสื่อของเด็กและเยาวชน เพื่อมุ่งให้เกิดกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ด้านสุขภาวะของเด็กเยาวชน ครอบครัว เพื่อ

สร้างมาตรการและกลไกการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่าง ๆ รวมพลังเครือข่าย คณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนภารกิจอันมุ่งหมายสนับสนุน ผลักดันให้เรื่องการเรียนรู้เท่าทันสื่อเป็นวาระแห่งชาติ และขับเคลื่อนไปสู่ยุทธศาสตร์ระดับชาติ (แผนงาน สื่อสร้างสุขภาวะเยาวชน, 2554)

วัยรุ่นเป็นเยาวชนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต และเป็นวัยแห่งการเรียนรู้การเรียนรู้ส่วนหนึ่งเกิดจากการรับประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมรอบตัว การเรียนรู้ที่ดีต้องมีรูปแบบและแหล่งเรียนรู้ที่จะพัฒนาความรู้ ความตระหนักรู้ และการปฏิบัติโดยเริ่มจากครอบครัวและสถาบันการศึกษา ซึ่งต้องจัดการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ (Experiential instruction) โดยการลงมือผ่านกระบวนการและกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ปรับปรุงความรู้เดิมให้เป็นความรู้ใหม่ที่มีความหมาย นำไปใช้ได้ สถานการณ์จริง และพัฒนาการคิดแก้ปัญหา (กิ่งแก้ว อารีรักษ์, 2548) สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม รู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดจนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้อการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาได้จัดการจัดการเรียนการสอนเรื่องอิทธิพลของสื่อโฆษณากับสุขภาพ การเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณามลิตภณท์ สุขภาพทางอินเทอร์เน็ต เป็นเนื้อหาส่วนหนึ่งที่นักเรียนต้องเรียนรู้ เนื่องจากปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นการหลงเชื่อโฆษณาชวนเชื่อ รวมทั้งการเปิดรับสื่อแบบไม่วิเคราะห์เพราะขาดการรู้เท่าทัน นำไปสู่ปัญหาต่างๆ มากมาย การสร้าง

ภูมิคุ้มกันให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง จากเหตุผลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนวิชาสุขศึกษา ซึ่งต้องจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนจึงมีความสนใจที่จะศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบเน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ผลการศึกษาจะสามารถทำให้ได้แนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นผู้บริโภคที่ชาญฉลาด (Wise Consumer) อย่างยั่งยืน

2. วิธีการวิจัย

2.1 สมมติฐานของการวิจัย คือ ภายหลังจากที่นักเรียนกลุ่มทดลองเรียนด้วยรูปแบบการจัด การเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบเน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ เท่าทันสื่อ ความตระหนักรู้ และพฤติกรรมการรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตสูงกว่าก่อนเรียน และภายหลังจากที่นักเรียนกลุ่มทดลองเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิชาสุขศึกษาแบบเน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เท่าทันสื่อ ความตระหนักรู้ และพฤติกรรมการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตสูงกว่านักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบ

2.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 270 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับฉลาก คัดเลือก 2 ห้อง จาก 7 ห้องรวมจำนวน 76 คน แยกเป็นกลุ่ม

ทดลองจำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 38 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 38 คน

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบเน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยทางชีวสังคม แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ความตระหนักรู้ และการปฏิบัติในเรื่องการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ต

2.4 วิธีดำเนินการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้ ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเวลา 1 สัปดาห์ก่อนการเรียน กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ต่อจากนั้นนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบเน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายไปสอนกับกลุ่มทดลอง และการสอนแบบปกติในกลุ่มเปรียบเทียบ ใช้เวลาในการเรียน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 50 นาที เมื่อสิ้นสุดการสอนให้นักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ทันทีด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับคะแนนทดสอบหลังเรียน (Post-test) ความรู้ ความตระหนักรู้ และการปฏิบัติในเรื่องการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ต ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ โดยใช้สถิติแบบ Pairs Samples Test และ วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทดสอบก่อนการเรียน (Pre-test) กับคะแนนทดสอบหลังเรียน (Post-test) การเรียนรู้ ความตระหนักรู้ และการปฏิบัติในเรื่องการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ต ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ใช้สถิติแบบ Independent Samples Test

3. ผลการวิจัย

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ภายหลังจากที่นักเรียนกลุ่มทดลองเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบเน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ความตระหนักรู้ และการปฏิบัติในเรื่องการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตสูงกว่าก่อนเรียน

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตก่อนและหลังเรียนภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ

(n=76)					
ความรู้	$\bar{x}$	S.D.	t	df	p-value
กลุ่มทดลอง					
ก่อนเรียน	11.32	3.47	-5.044	37	.000**
หลังเรียน	14.47	2.20			
กลุ่มเปรียบเทียบ					
ก่อนเรียน	13.82	2.78	-1.581	37	.122
หลังเรียน	14.55	2.87			

**p<.05

จากตารางที่ 1 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ก่อนเรียนกับหลังเรียนภายในกลุ่มทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p=.000$) และความรู้ก่อนเรียนกับหลังเรียนในกลุ่มเปรียบเทียบไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความตระหนักรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ต ก่อนและหลังเรียน ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ

(n=76)					
ความตระหนักรู้	$\bar{x}$	S.D.	t	df	p-value
กลุ่มทดลอง					
ก่อนเรียน	58.89	5.08	-4.333	37	.000**
หลังเรียน	63.37	4.08			
กลุ่มเปรียบเทียบ					
ก่อนเรียน	60.32	5.87	.247	37	.806
หลังเรียน	60.11	6.80			

**p<.05

จากตารางที่ 2 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความตระหนักรู้ในกลุ่มทดลอง ก่อนเรียนกับหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p=.000$) และภายในกลุ่มเปรียบเทียบพบว่าความตระหนักรู้ก่อนเรียนกับหลังเรียนไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ต ก่อนและหลังเรียน ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ

(n=76)					
การปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	t	df	p-value
กลุ่มทดลอง					
ก่อนเรียน	49.69	9.13	-1.776	37	.084
หลังเรียน	52.34	8.60			
กลุ่มเปรียบเทียบ					
ก่อนเรียน	47.08	9.66	-.359	37	.722
หลังเรียน	47.61	7.69			

**p<.05

จากตารางที่ 3 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติในกลุ่มทดลอง ก่อนเรียนกับหลังเรียนไม่แตกต่างกันและภายในกลุ่มเปรียบเทียบพบว่าการปฏิบัติ ก่อนเรียนกับหลังเรียนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้าน ความรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตก่อนและหลังเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ

(n=76)						
ความรู้	$\bar{x}$	$\bar{d}$	S.D.	t	df	p-value
ก่อนเรียน						
กลุ่มทดลอง	11.32		3.47	-3.465	74	.001**
กลุ่มเปรียบเทียบ	13.82		2.78			
หลังเรียน						
กลุ่มทดลอง	14.47	3.16	3.86	3.102	74	.003**
กลุ่มเปรียบเทียบ	14.55	.74	2.87			

**p<.05

จากตารางที่ 4 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ก่อนเรียนระหว่าง กลุ่มทดลองกับกลุ่มเปรียบเทียบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ($p=.001$) และหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มเปรียบเทียบมีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p=.003$)

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้าน ความตระหนักรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ต ก่อนและ หลังเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ

(n=76)					
ความตระหนักรู้	$\bar{x}$	S.D.	T	Df	p-value
ก่อนเรียน					
กลุ่มทดลอง	59.89	5.08	-.334	74	.739
กลุ่มเปรียบเทียบ	60.32	5.87			
หลังเรียน					
กลุ่มทดลอง	63.37	4.08	2.537	74	.013**
กลุ่มเปรียบเทียบ	60.11	6.80			

**p<.05

จากตารางที่ 5 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความตระหนักรู้ก่อนเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มเปรียบเทียบไม่แตกต่างกัน และหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มเปรียบเทียบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p=.013$)

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ต ก่อนและหลังเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ

(n=76)					
การปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	t	df	p-value
ก่อนเรียน					
กลุ่มทดลอง	49.68	9.10	1.209	74	.231
กลุ่มเปรียบเทียบ	47.08	9.66			
หลังเรียน					
กลุ่มทดลอง	52.34	8.60	2.531	74	.014**
กลุ่มเปรียบเทียบ	47.61	7.69			

**p<.05

จากตารางที่ 6 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความตระหนักรู้ก่อนเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มเปรียบเทียบไม่แตกต่างกัน และหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มเปรียบเทียบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p=.014$)

4. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สมมติฐานที่ 1 ภายหลังจากที่นักเรียนกลุ่มทดลองเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบเน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ความตระหนักรู้ และการปฏิบัติในเรื่องการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตสูงกว่าก่อนเรียน

ผลการวิจัย พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ และความตระหนักรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติในเรื่องการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตแตกต่างจากก่อนเรียน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 2 ภายหลังจากที่นักเรียนกลุ่มทดลองเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบเน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ความตระหนักรู้ และการปฏิบัติในเรื่องการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตสูงกว่านักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบ

ผลการวิจัย พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ความตระหนักรู้ และการปฏิบัติในเรื่องการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตสูงกว่านักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบเน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สร้างให้นักเรียน เกิดความตระหนักรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตได้สูงกว่า ความรู้ และการปฏิบัติในเรื่องการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ต ดังนั้นควรประยุกต์ใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาแบบเน้นประสบการณ์ในเนื้อหาอื่นเพื่อสร้าง ความตระหนักรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. ควรมีการบูรณาการรูปแบบการสอนแบบอื่นที่เน้นการปฏิบัติเข้ามาในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความรู้ ความตระหนักรู้ และการปฏิบัติในเรื่องการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ตได้ครบตามวัตถุประสงค์

3. นักเรียนส่วนใหญ่ยังตอบข้อคำถามในแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเรื่องการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ต ในเรื่องสิทธิผู้บริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพและการเลือกบริโภคผิด ในการจัดการเรียนการสอนควรเน้นย้ำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเป็นผู้บริโภคที่ชาญฉลาด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบกระบวนการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาแบบเน้นประสบการณ์ กับกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความรู้ ความตระหนักรู้ และการปฏิบัติในเรื่องการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ต

2. ควรมีการศึกษาวิจัยกระบวนการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาแบบวิจัยเป็นฐานเพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความรู้ ความตระหนักรู้ และการปฏิบัติในเรื่องการเรียนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพทางอินเทอร์เน็ต

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: www.mengrai.ac.th/ebooktrain/sara.doc. (วันที่เข้าถึง 12 กันยายน 2554).
- กึ่งแก้ว อารีรักษ์. 2548. **การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบหลากหลาย: องค์ความรู้จากการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิบัติการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน.** กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.
- ชื่นฤทัย กาญจนะจิตรา. 2554. **สุขภาพคนไทย 2554: เอชไอเอ กลไกพัฒนา นโยบายสาธารณะเพื่อชีวิตและสุขภาพ.** นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทิตนา แวมมณี. 2545. **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2543. **สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย.** กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. 2543. **การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูลในการวิจัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows.** กรุงเทพฯ: โครงการงานบริการจัดพิมพ์เอกสารวิชาการและตำรา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรทิพย์ เย็นจะบก. 2552. **ถอดรหัส ลับความคิด เพื่อการรู้เท่าทันสื่อ คู่มือการเรียนรู้เท่าทันสื่อ.** กรุงเทพฯ: ออฟเซ็ท ครีเอชั่น.
- โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา. 2553. **คู่มือการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา.** กรุงเทพฯ: กิเลนการพิมพ์.
- อุณาโลม จันทรุ่งมณีกุล และคณะ. 2549. **เปิดประตูสู่การเรียนรู้เท่าทันสื่อ: แนวคิดทฤษฎีและประสบการณ์รู้เท่าทันสื่อเพื่อสุขภาพ.** นนทบุรี: โครงการสื่อสร้างสรรค์สุขภาพ.